

POKI (1312) *cn i pron*

cn (1275), *pron* (37).

poki (1311), **puki** (1); *poki* : *puki* *Diar* (5:1).

pó- (156), *po-* (86); *pó-* *Strum* (4), *KochFr* (3), *KochBr*, *KochEpitCat*, *KochPhaen*, *KochWz*, *PudlFr* (7), *KochPropKKoch*, *GórnTroas* (6), *KochPij*, *KochFrag* (5), *WyprPl* (2), *JanNKar*, *GosłCast* (6); *po-* *OpecŻyw* (2), *MurzNT* (10), *KochZg*, *MączKoch*, *OrzQuin* (9), *KochMRot*, *JanNKarGórn*; *pó-* : *po-* *Mącz* (1:39), *BiałKat* (1:1), *Oczko* (7:2), *KochPs* (25:8), *KochFr* (1.0:2), *KochPieś* (14:1), *KochProp* (1:1), *KochWr* (2:1), *KochCn* (1:1), *OrzJan* (17:2), *SarnStat* (37:3).

Sł stp: *póki a. poki*, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

I. W zakresie stosunków przestrzennych: do którego miejsca (14) :

A. Zaimek przysłówkowy pytajny; w zdaniu dopełnieniowym (7) : tego chce abićcie mv przes mię powiedzieli a wlkazaly poki krol ye⁸⁰ M. pan vasz chce miecz thi polia yełly ze po Sawran abo po Kodemie *LibLeg* 11/75v, 11/76v; *RejJóz* I4v; *GostGosp* 102.

Połączenie: »poki i (a) przez ktore miejsce (a. po którym miescam)« (3): *LibLeg* 10/71v; á która ftroná [...] wywodłaby fwoię śpokoyną pofsełsią ná onym imieniu/ póki y przez które mieyfce trzymála dziedzictwo fwoie *SarnStat* 472 [*idem*] 1176.

B. Spójnik; wprowadza zdanie okolicznikowe miejsca; usque quo JanStat [w tym: w postpozycji (6), w antepozycji (1)] (7) :

α. Zdanie podrzędne niezaprzeczone (6) : vmyłlił [*Bolesław Śmiały*] Rufkich kráin dołthác poki iego dziad Chabry granice żelázne záložyl. *BielKron* 348, 464v; Rozfzerzał Polłkę w granice fzeroko, Poki miecz záśiágl, y záyzzráło oko. *KlonKr* Cv.

Połączenie: »poki ... poty, poty ... poki« (1:1): *ZapWar* 1516 nr 2138; Lecż ná początku ták bywáło: Przychodźiło mnołstwo ludźi ná pułte polá/ á te polá ktore pirwey były wřzytkim śpolne/ czynili fwoiemi: to iełt/ poki kto łobie záłtápił poty było iego *ModrzBaz* 47v.

Fraza: »poki stawa« (1): niechay [...] około wřzędý Groblá fypá wedle potrzeby/ álbo póki ziemiá łtawa. *Strum* N4.

β. Zdanie podrzędne zaprzeczone (1) : A ná dół Drwęczá idác Włły połowicá będzie gránicá miedzy Królełtwem Polłkim/ y ziemiámi Miłtrzá Prufkiégo [...]: póki przerzeczona połowicá Włłły niedotknie łie mieyfćá gránic *SarnStat* 1070.

II. W zakresie stosunków czasowych (1263) :

A. Zaimek przysłówkowy; quamdiu (quandiu), quatenus Modrz, Cn; qua fine, quem ad finem, quo adusque, quousque Cn (23) :

1. Pytajny: jak długo, do kiedy (17) :

a. W pytaniu retorycznym (2) : Niewiem co łye to dzieie? poki ták dumamy? *LeovPrzep* b4v; *KochList* nlb 2.

b. W tekście marginesowym i w spisie rzeczy (5) : Gorące Práwo poki trwa. *GroicPorz* nn3v; Zli poki máiá być znołzeni. *WujNT* 57 marg, 85 marg, Xxxxx2, Ddddddv.

c. W zdaniu dopełnieniowym (10) : Czo bichmi łzye dowyedzyely od kogo łzye nam tha łkoda łthála [...] y poky łzye nam nyezaplacza thi łkodi wyełkye *LibLeg* 11/155; *KromRozm III* G8v; Zámyszerzenie

krefu poki pan Bog miał chować w łące kroleństwo doczefne Dawidowe. *LubPs T5 marg, dd2v marg; ModrzBaz 76; KochPs 110; KochPieś 39; łą y ci którzy fię frymárzczą z żonámi/ y pacta miedzy łobą czyniá/ poki ieden drugiego żonę ma trzymáć v siebie GórnRozm D; WujNT 463; Nie ieden w trawie leżąc gnił co wiedzieć poki KmitaSpit C5v.*

2. Względny; wprowadza zdanie przydawkowe (6) : kiedyby nam P. Bog [...] vżyczyć raczył do lat kilkunaście/ ábo poki iego święta wola/ pokoiu *VotSzl D4.*

a. Zdanie przydawkowe zależne jest od rzeczownika „czas” (5) : Interregnum, Czas ten poki króleństwo wákuye/ Poki królá niemáľz *Mącz 350a; ModrzBaz 75; GórnRozm K3v; OstrEpit A3v.*

B. Spójnik; wprowadza zdanie okolicznikowe czasu; dum, quamdiu (quandiu) PolAnt, Vulg, Mącz, Modrz, JanStat, Cn; donec Vulg, PolAnt, Mącz, JanStat, Cn; quoad Mącz, Modrz, JanStat, Cn; adhuc PolAnt, Mącz, Vulg; cum Vulg, Modrz, JanStat; dum adhuc PolAnt, Mącz, Vulg; quoadusque JanStat, Cn; ad quantum PolAnt; quantisper Mącz; quanto tempore Vulg; eatenus a. tandiu quoad, quatenus, quousque (usque quo), usque (adeo) dum Cn [niekiedy zdania z „poki” tłumaczq łacińskie konstrukcje Abl temporis lub Abl absolutus z part praes act] (1240) :

1. Równoczesne [w tym: w postpozycji (484), w antepozycji (273), w interpozycji (55)] (859) : Dum liber, dum mei potens sum. Pokim świebodny/ pokim yeft śwey woley. *Mącz 430c, 62a, 280a, 353b, 418c.*

Z nadrzędnym określeniem czasu (1): Dum apparatus virgo, W ten czas poki fię gotuye. Mącz 279d.

Wprowadza peryfrazę w znac. ‘do końca świata’ (2): Dum hominum genus erit, Poki rodzaj ludzki trwáć będzie. Mącz 97c; Dum hominum genus erit, Poki świat będzie łtał. Mącz 143c.

Wprowadza peryfrazę w znac. ‘do końca życia’ ‘za życia’ (5): Dum anima spirabo mea, Poki dułzá w ćiele/ poki ziewam/ ná nogách łtoyę. Mącz 408c. Cf »poki żyw«.

Połączenia: »tak długo poki« (1): Tandiu dum lego, Ták długo poki czytam. Mącz 439c.

»poki jeszcze« (5): Dum vires suppetunt, Poki yełzcze moc maľz/ gdić sił dołtáye. Mącz 296b; Recenti negotio, Poki yełzcze nowa y świeża rzecz yeft. Mącz 348b, 315d, 353b, 475d.

»poty poki« (1): Dum hae consulescunt turbae. Poty poki fię nieufmierzi to zámiełzanie. Mącz 97c.

Frazy: »poki był czas« (1): Dum tempus ad eam rem tulit. Póki tego był czas. Mącz 121d.

»poki(m) żyw (był, będę)« (3): Me vivo. Pokim ya żyw. Mącz 100d; Quoad vixit, Poki żyw był. Mącz 343d, 343d.

a. Czynność lub stan zdania nadrzędnego trwa do końca czynności lub stanu zdania podrzędnego; odpowiada na pytanie: do kiedy? ‘tak długo jak’ [w tym: wprowadza równoważnik zdania lub zdanie z orzeczeniem w postaci końcówki typu -m, -s (139)] (598) : A poki przez pole bieżał/ Bárzo zá nim lew vftawał: Aż kiedy ieleń w leśie był/ Dopiero go lew pogonił. *BierEz Kv, A2v, Fv, N2v; PatKaz III 141; FalZioł II 19b, V 67v; BielŻyw 7; LibLeg 11/42, 57v; POki Krol łtary iego miłóć dobrze zdrów nietrzeba fię walnego á wielkiego niepokoju obawać. LudWieś A4v; Ale niedługo tey tu łkruchy Ieno poky prozne brzuchy. RejKup c8v; KromRozm I E4, L2; MurzNT Matth 5/25, k. 43v; KromRozm III B4 marg, F7, F7v; Diar 97; BielKom D7; GroicPorz dd3, ii; RejWiz 184; Leop Num 6/5, 2.Par 26/5, 4.Esdr 8/25; OrzList c2v; Poki iáblká zyelone/ co ma przysć nie dbamy. RejZwierz 19, 105; BibRadz Mar 14/32, 2.Petr 1/13; OrzRozm Lv; Mieli thowárzyftwo z łobą y*

zachowanie dobre/ Mauryc z Olbrychtem/ poki na Cefarſkiey poſłudze byli obá *BielKron* 237v, 31v, 35v, 39, 115, 199 (14); *GrzegRóżn* H; pokiś wdomu moim Nieuſłiſiſz nic uchem/ ani okiem ſwoim Vyrziſz/ czimby ſię zgorſzić mógł *KochSat* B3v; in vino dicitur mucor, Piána która bywa ná winie poki yeſt młode. *Mącz* 235b, 94c, 379d, 385d; *MączKoch nlb* 12; *OrzQuin* L2; Cyelęce mięło/ Iágnięce/ Koźłęce dobre poki ſſie. *SienLek* 6v, 11, 15v, 158v, 170v; *LeovPrzep* Dv; *RejAp* 109v; y o ine potrzeby/ nietrzebać ſie będzie ſthárác/ poki v nas co ieſt w mieſzku. *GórnDworz* T3; pozwolić ſie to Dworzáninowi może/ áby poki młod/ miłował ták iáko drudzy *GórnDworz* L18v, V5v; Nie mnimayże áby to iedno modlitwá byłą poki pochodzą ſłowá z vſt twoich. *RejPos* 202v, 31v, 33, 276v; Zadney ſpráwiedliwoſci/ vpráwá [*niewiaſty*] nie mamy/ Poki mężowie rządzą/ iey nie doczekamy. *BielSat* [I4], G; kthory duch poki w cíele ieſth/ ma człowiek żywoth *GrzegŚm* 27, 48; W oczy więc bogacz ma przyiaćioł doſyć/ Poki go będą by im co dał proſić. *RejZwierc* 226v, 219, [233]; *BielSpr* 31v, 45; *WujJud* 102v, 218v; *WujJudConf* 120v, 152, 209v; *BudBib Iudith* 5/15; *HistHel* [A2]; *BudNT Luc* 5/34; Boć rad z tobą dla dobrego twego/ poki tego potrzebá będzie/ mowić chcę *CzechRozm* 122, 2, 26v, 189v, 264; ták ſię im zda/ że y Pan poki ſię gniewa ná ſługę wyſtępnego [*hero ... stomachanti in ſeroum deliquentem*] niema go kárác. *ModrzBaz* 80, 40v [2 r.], 84, 103, 113v, 114; *SkarJedn* 95, 138, 205 [2 r.], 238; *KochDryas* A2; tąż drógá y koral/ póki ná dnie morſkim roſćie/ zielém/ á kiedy go włowią y wyciągną/ kámięniem iuż bywa. *Oczko* 8v, 5, 29v, [42]; Błądziłem/ pókim trólk nieznał *KochPs* 182, 36, 68; mąká ſię iey przez pułtrzećią látá/ poki głód trwał/ ſypálá. *SkarŻyw* 103, 36, 262, 311 [2 r.], 334, 388, 597; *CzechEp* *3, 169; A w kroleſtwie Papięſkim/ poki mu ſię to zyſć mogło/ nie mogła ſię żádna [!] rzecz nowa wſzcząc/ o ktoreyby on niewiedział *NiemObr* 42, 30, 144, 167, 170; *KochFr* 65, 117, 125; Nie ozeleięmy cię IANIE KOCHANOWSKI, Poki cię tu czytamy o Pòeta Boſki. *KlonŻal* B2, E3v; *KochPhaen* 5; *ReszList* 148; *WerGoſc* 227, 260; POki nieſzczęſcie nie ſmući/ W poćiechy żalu nie wrzuci: Zda ſie nam iż wizytko ſnádnie/ Po náſzey myſli przypádnie. *WisznTr* 25, 25; *BielSen* 13; *BielSjem* 13v; *KochPieś* 25; *KochPam* 83; *KochTarn* 75; *PudłFr* 19, 47; *ArtKanc* R20; iáko Rzeczpoſpol: Lácedemońká/ [...] poki walczyłá/ kwitnęłá *GórnRozm* L4, Ev; *KmitaPsal* A4; *KochProp* 14, 15; *PaprUp* E3; płaciłem ſwym pokim miał *ActReg* 52, 68, 72, 107, 135, 147, 161; *GostGosp* 138; *GrochKal* 9; *Phil* I3, O3; bo pochlébce/ pókiś w ſczęſćiu/ iáko cień w iálny dzień/ ták cię náſzláduią *KochCn* B4v; *GrabowSet* P, Yv [2 r.]; nieprzyſtoi ábyſmy ſie czego dobrého z téy woyny ſpodziéwać mieli/ poki Niemcy ztobą záiątrzeni ná woynę wyieźdźią; y póki o wiárę między ſobą tákie trágaediae czynić będą *OrzJan* 129, 5, 58, 69, 114 [3 r.]; *OstrEpit* A2v; *LatHar* 720 marg; *KolakSzczęſl* C2v; lepiej wto mieyſce poki ſłużą ſiły/ Rycerſkie mieczem bronić Oyczyzny ſwey miłey. *RybGęſli* B3, B, B3, Dv; Siedźcie tu poki ſię modlić będę. *WujNT Mar* 14/32, *Matth* 9/15, *Mar* 2/19, *Luc* 5/34, *Ioann* 9/5, 12/35 (12); *SarnStat* 155, 968, 1147; *GrabPospR* M3; *PowodPr* 29, 82; ſumnienia iáko ſtárey ſuknie nie oćieramy poki nowa/ trochę iey ſzánuiemy. *SkarKaz* 638b, 40a, 41a, 421a, 552b, Oooo2c; *CiekPotr* 3; *CzahTr* H4v; boć káždemu ſłużę/ Poki w káſce ochotney/ v ktorego płużę. *PaxLiz* D, C2; *SkarKazSej* 671a, 683b; Potrzebá żagle wydęte rozwinąć/ Záżywać czáfu poki wiátr po tobie Dmie w pole obie. *KlonFlis* E4v.

cum G (7): Imię twoie niezgafnie/ ani uzna końca/ Poki zwierząt na ziemi/ a na niebie Słońca. *KochSat* [C2]; *RejZwierc* 100, [233]; *KochPs* 27; *KochBr* 152; A tá [sława] trwać będzie póty póki w morzu wody. *GórnTroas* 25. Cf »poki go, poty go«.

cum G + inf (3): Y tak do kónćá/ póki swiátá zítáwáć/ Będą to łobie przez ręce podáváć. *KochPs* 32, 132 [2 r.].

Z nadrzędnym określeniem czasu (11): *LubPs* aa5v; *GroicPorz* e4v; Ale oná plákáá przed nim przez onę włytkę liedm dni poki gody były [septem diebus quibus fuit eis convivium] *BibRadz Iudic* 14/17, *Iudic* 2/7, 1.Reg 22/4; Ná ten čás poki łye tá gęś náłzá dopieka/ łłuchaymy Páná Papieźniká *OrzRozm* L2; będzie powinien [...] bronić [go] [...] tylekroć/ ilekroć iemu álbo iego potomkom w tym czásie póki załtává trwać będzie/ byłaby tego potrzebá *SarnStat* 1254; Teraz pokiłmy ná źiemi/ oboię rzecz [Chrystus] czyni: y karze nas ná vpominánie iáko łędźia/ y wybawia nas od gniewu Oycá łwego/ iáko pośrzednik *SkarKaz* 4b. Cf »zawsze ... poki«.

Wprowadza peryfrazę w znac. 'do końca świata, wiecznie' (44): którą mocą y po dzis dzyeń tworzy [Bóg]/ y poki łwyát połtoi nye przełtánye tego tworzyć *GliczKsiąż* C4; Ták długo poki Słońce ábo Myełiac będzie/ Tedy łie cyebye włłyfcy tu będą bać włłędzye *LubPs* Q4; Ty [tj. anioły] iedno k łwey rołkołzy/ á na łwe połługi/ Raczył łobie zołtáváć Pan/ poki łwiát długi. *RejWiz* 148v; *KochSat* [C2]; Y poki przewrotny swiát trwać potym będzie: Pothy płaczu/ głodu/ będzie pełno włzędzie. *LeovPrzep* Fv; *RejAp* 6; A potrzebá go [urzędu Chrystusowego] będzie/ poki łie iedno ludźie biegiem łwym przyrodzonym ná swiát rodzić będą *CzechRozm* 181v; *PaprPan* Nv, Eev, Ff3; poki swiátá/ Nieufzczérbiá iéy [bojaźni pańskiej] zazdrościwé látá. *KochPs* 27; Niechay Bóg Izraéłłki ná włłyłtek swiát łłynie/ Poki kołóm niemyłnym dzień zá nocą płynie. *KochPs* 61; Y będzie iego imię ná źiemi Miedzy narody łtráłłne włłytkiemi: Ták długo/ poki/ łtraż czuyna swiátá/ Miełiac/ y łłonce poniołá látá. *KochPs* 105; pokóy łye zrodzi/ Któremu żaden bóy nie przełłkodzi: Aby nie miał trwáć/ póki krąg wdźięczny Y róść/ y niknąć będzie miełięczny. *KochPs* 105; Nie zámilczem twoiéy chwały/ Póki niebá będą łtały. *KochPs* 120; Poki morzá / y źiemié/ poki niebá łtáváć/ Plemié niéma/ y iego [Dawida] łtolicá vłtáváć. *KochPs* 132; Potomek w domu iego nigdy nie záginie/ Ani łtolicá/ póki dzień torem łwym płynie. *KochPs* 134; Niéma vłtác potomłstwo w domu iego łławnym/ [...] póki łłłákiem dawnym Prędkie łłonce poleci/ y nie vchodzony Krąg miełięczny *KochPs* 134; To niechay záwždy w vsćiéłł ludźłkich łłynie/ Póki pámiętny wiek łwym torem płynie. *KochPs* 173; A włłelka żywa dułzá imię swięté twoie Wielbić będzie: ták długo/ poki nieodmiennym Kołem póydzie gwiazdźiłta noc zá swiátłem dziennym. *KochPs* 211; Krółłstwo/ Siońłka łkáló/ Twégo krolá będzie trwáło/ Poki łłonce górolotné Poprowadzi látá wrotné. *KochPs* 212, 32, 132 [2 r.]; Niech máiá [!] dank dzielnołci poki Phebus kołó Słoneczne będzie wozilł po Niebie wełóło. *StryjKron* 532; imię twé [Gąsko] nie zginie/ Póki dźika/ y łwoyłka gęś ná swięcie łłynie. *KochFr* 131; Niechże tu łmętny kámieñ z tym napilłem leży/ Ná pámiątkę poki to iáłne łłonce bieży. *WisznTr* 19; Zyi poki niebo toczy prędkie látá/ W wadze v swiátá. *KmitaPsal* A2v; Ták ciężkie ielł gruchnienié łyná mégo domu/ Iż póki swiát niemožen łtráchem bydź nikomu. *GórnTroas* 51; poki łłonce włłchodzi y záchodzi Niech twoy głos cześć oddawa/ Bogu wiecznemu *GrabowSet* X2, Dv; A póki Wiłła/ póki Nieper popłynie/ [...] Chwałá trwáć będzie iego [Firleja] łpraw/ y mocy. *KochFrag* 30; *OstrEpit* A2;

LatHar 496; Poki Słońce w świat świeci/ á Miesiąc gąc będzie/ Znać Afrowe gry będą/ y Plautowe wżędzie. *RybGęśli* B3, D4; Ktorego nieśmiertelne imię nie wstanie/ Poki pod iálnym niebem ławna Litwá będzie *WitosłLut* A3v, A6; Zycie cny Meonides/ póki rozłożyły Symois w morze pędzi fwoy nawał pienisty. Zycie Alcreus w ławie nigdy niezmorzony/ Póki winnice wdzięcznie będą świecić grony *GosłCast* 9; *PaxLiz* A3; *SzarzRyt* C4v. Cf »poki świat światem«.

Wprowadza peryfrazę w znac. 'do końca życia, do śmierci' (126): będę chwalił pana boga mego pokim ieft. *WróbŻołt* 103/33, 145/2; Y dzys y tak łnadź do łmierci poki ieft w żywocie Nigdy po nim [*Jakub po Józefie*] beż frafunku *RejJóz* M3v; *SeklKat* Q4, T; *RejKup* p3v, y3v; *KromRozm II* n4v; á z tymi [*przeciwnikami*] wstáwicznye/ pokiłmy ná tym śwycęye/ boyowác mušimy *KromRozm III* B3; Bych w boyaźni twoyey chodził pokim ná tey drodze. *LubPs* aa6v; Pytayże łie gdzie mozełz/ co tám małz zá Páná [...] y iáko mu godzić/ Poki będziez w tey nędzy po tym łwecie chodzić. *RejWiz* 107, 159v; *Leop Deut* 12/1; poki w tobie ducha złtáwa/ nie wdaway łię w niewolá žadnemu człowiekowi. *BibRadz Eccli* 33/21; *BielKron* 242v; *KochSat* Bv; Ad extremum spiritum tuus sum, Poki dułzá w ciebie tobiem yeft obowięzan. *Mącz* 112c; Poki Duch w tobie będzie/ miey w łercu ty łłowá *Prot* D4; iż pokiš ná tey nádziei á ná tey omyłney drodze żywotá łwego/ łzukay pilnie káždyy zgody *RejPos* 18 lv, 178; *BiałKat* 103v; Trzecia cnotá/ w ktorey chce Pan ábyłmy żyli/ poki iedno miełzkamy thu ná tym łwecie/ ieft Poboźność. *RejPosWstaw* [21²]v; Abych miełzkál w domu iego: Dáiac mu cześć/ poki wieku Dołtáwác będzie człowieku. *KochPs* 37; Ten nas z łálki łwéy łczyręy opátrowác będzie/ Póki żywotá człowiekowi zbędzie. *KochPs* 72; Przetóz/ poki mi lat moich dołtanie/ Będę cię chwalił *KochPs* 90; tego będę wzywał/ Póki duch wemnie będzie przebywał. *KochPs* 175; ku temu céłowi Zmierzáć będę/ póki wieku złtáwa człowiekowi. *KochPs* 183, 10, 23, 32, 40, 204, 211; Poki tu miełzkamy wgošciniełmy od Páná *SkarŻyw* 196; dla ktorych nie zał [!] mi pracowác/ poki mię tu Pan moy żywić będzie raczył *CzechEp* 319; Y czynić to poki mi pan Bog zdrowia wżyczy będę *CzechEp* 339, 41; *KochFr* 125; *KochBr* 152; IEłli małz/ pókiš Piotrem/ ták dłuęo wiłowác/ Muši cię Pánie Pietrzę ináčęy bięrmowác. *PudłFr* 30; A tu póki iéy nogi depcą łprońné błoto/ [...] Niechay zówždy łwé łpráwy odpráwia łczęšliwie *PudłFr* 67; *ArtKanc* P19; V Ciešnie Rym Pánie [*tj. królu*] Spiewác nie przełtanie/ Poki čas plynny y tve przyłzłe látá/ Będá zażywác przełtroneęo światá. *KmitaPsal* A3v; Záprawdę Collátine poki ia ná nogach łtác będę/ nie będziełz moęł zdraycow Oyczyzny karániu odiác *Phil* E2; *GórnTroas* 25, 30; Vkaź miešce/ ná ktorym [...] Chwalićbym cię Pánie moęł/ poki chyba łzyie Oná/ co iedną kołá/ chude z pány bije. *GrabowSet* B4v; CHwał Páná poki żywiełz/ łław dobroci iego Dułzo ma: poki cžuiełz wladzá ducha łwego *GrabowSet* Dv; niech w nim łálkę znamy/ Poki dychamy. *GrabowSet* E3; Y Sákráment twoy łwięty/ [...] Niech mnie pošila/ Pánie/ w łpráwach wdzięcznych tobie/ Poki mi tu trwác kažełz *GrabowSet* P3v; poki mym Duchem/ wladnáć/ Bože mocny/ Dałz: chwały twey/ dzień będzie pełen/ y čas nocny. *GrabowSet* V2v, G4v; *KochFrag* 27; Y będęć zówłze krzyčzał łtruny głošnymi Chwałę/ poki mię łczátek miedzy żywemi. *RybGęśli* D3; *WujNT 2.Cor* 5/6; *WysKaz* 5; ábyš W.K.M. [...] mnie Miłošciwą Pániá bydź raczyłá/ póki mię iedno Pan Bóg w tym wtrápionym wieku moim chowác będzie raczył. *SiebRozmyšł* [A3], [A3]; *WitosłLut* A3v; *SkarKaz* 206a; Zazdrošć wyšchłá/ człowieká/ póki z przędze czarnéy Párki przędá/ tu gryzie *GosłCast* 12, 57. Cf »poki (jest) żyw(y)«.

Połączenia: »poki ażby« (1): tedibifmi radzily to abi yey m. tam została Turka niegniewayacz. poki azbi sye tego latha sprawi waleczne przetoczili. *LibLeg* 11/42v.

»tak(o) długo (...) poki« (13): Iezus [...] pomalu podniozwłly rączki w niebo wftępował/ tako długo poki go mogli nádaléy widzietz. *OpecŻyw* 174v; *RejKupSekl* a2v; *LubPs* Q4; *BielKron* 311v; *Quousque inquires? quoad erit integrum, Ale rzeczełz yáko długo? ták długo poki fie będzie godziło. Mącz* 344d; ktorey [rybie] ták długo ielt dobrze poki w morzu ielt *HistRzym* 50v, [39]v, 46v; *KuczbKat* 45; *SkarJedn* 400; *KochPs* 105, 211; *OrzJan* 14; *SzarzRyt* C4v.

»dotąd (...) poki« = *tantisper quoad JanStat* (4): Przeto człowiek dotąd trwa á nie zadchnie fie poki w płuczach wiatr fie zachowawa *GlabGad* C7v; *GroicPorz* b4; *Phil* P2; *SarnStat* 605.

»poki (...) jedno« (30): *BierEz* N2; *FalZioł* V 74v; *MurzNT* 3v; *LubPs* Hv, T2, V2v, X2, aa5, bb4v; *RejWiz* 95; *RejZwierz* 51v; *BibRadz* 3.Reg 15/6 [2 r.]; *RejAp* 170; *GrzegŚm* 22; *RejPosWstaw* [21²], [21²]v; *MycPrz* I C; iż on łam/ iuz ták ten vrząd zázwdy na łobie mieć będzie poki iedno ludziom vrzędu tego potrzebá będzie. *CzechRozm* 181v, 181v; *KochPs* 23; *KochFr* 110; *ArtKanc* P19; *GrabowSet* P3v; *WyprPl* C3; A potym póki iedno Séym będzie/ mamy odpráwować té *criminalia*, ná każdá Szrodę/ Piątek/ y Sobotę *SarnStat* 149, 512, 857, 1240; *SiebRozmyśl* [A3].

»poki (...) jeszcze« (8): bo znieiakiego korzenia wyprifka fie iakoby fmoła poki ielcze korzeń rofcie *FalZioł* I 89c; *BibRadz* *Hebr* 9/8; *WujJud* 183v; *BudBib* 3.*Esdr* 8/76; *ActReg* 164; *LatHar* 141; *WujNT* *Hebr* 9/8; Póki ielcze oczy tą pracą Státutową náderwane widzą, y zdrowia nieco ftáie, chcę służyć Rzeczypóspolitáy *SarnStat* *8.

»poki ... i pokąd« (1): Chwalić będę Páná pokim iedno żyw y pokąd mię ieno s ftawa. *GrzegŚm* 22.

»poki... poty, poty(ć) (...) poki« = *tantisper... quantisper Mącz; tam diu ... quandiu Modrz* (47:21): potyś mię miłował/ Pokimci pożytek działał. *BierEz* N2, C3v, N2; *FalZioł* I 109c, 130b, IV 4b; *GlabGad* D5; *RejPs* 115v; *RejJóz* K4v; *SeklKat* T; *RejKup* bb6; *DiarDop* 109; *Leop Matth* 9/15; *RejZwierz* A5v, 6v; poki będą thu w krolełtwie Frixus y Hellen/ poty fie nie będziey nigdy rodziło zboże dla ich wyftępku. *BielKron* 54, 75, 108, 250v; *Mącz* 258a; bo poki tám ktory włos zły zoftanie/ poty fyé zás párchy rozmnázić będą *SienLek* 181; *LeovPrzep* Fv; *RejAp* 20, 106, 152v; *GórnDworz* G5, K5v, Cc7, Gg6; *RejPos* 33, 64v, 261; *BielSat* B3; *RejZwierz* 17v, 42v, 53v, 99, 100, 125; *ModrzBaz* 12v; *SkarJedn* 56, 83, 190; którą [wiosnę] tu liczym póty/ póki fłońce wzgóre idzie. *Oczko* 29,6v; *SkarŻyw* 103,299 [2 r.], 484, 501; Póki iéy zámierzony krés był/ poty żyła *KochTr* 24; *CzechEp* 48; *KochFr* 89; *KochEpitCat* 111; *PudlFr* 14; *BielRozm* 12; *GórnRozm* I3v, Kv, M3v; *KochWr* 29, 30; *GórnTroas* 25; *KolakCath* C4v; *WujNT* 391; *PowodPr* 13; Bo poki te niezczęśliwe fękty miedzy wami nie były: potyście byli/ iáko ieden mąż/ iednego fercá y woley iedney *SkarKazSej* 674a, 683a; *KlonWor* 25. Cf »poki go, poty go«.

»poki ... tedy« (6): *LubPs* Q4; *RejZwierz* 6v; ktory [Paweł] poki Chriřtułá nie znał/ tedy wierne chwalce iego [...] przełádował *CzechRozm* 229; *CzechEp* 335; *SarnStat* 1269; *PowodPr* 31.

»poki ... to« (3): *RejZwierz* A5v; Poki im frářzki piřzełz/ to rádži czytáia/ Piřzze co ftátecznego/ frodze fię gniewáia. *Prot* A2v; *PudlFr* 48.

»zawsze ... poki, poki ... nigdy« (2:1): Miltzającego tżłowieká/ y też cíchey wody/ záuwlíe fie ftrzeż pokiś żyw/ táko wynidziełz fzkody. *March*³ V7; poki był świeckim/ nigdy poftu onego nieopuścił. *SkarŻyw* 459; *WujNT* 368.

Przysłowia: poki żytá poty bytá. *RejZwierc* 100, [233]; [*PaprHerby* 108 (*Linde*)].

Ciągnie łyczko poki Stawa *RejRozpr* I4v.

Frazy: »poki go, poty go« = *wszystko jedno, jak długo będzie trwać* (1): Ale tu wiele ná thym wieku zależy/ poki go poty go/ ábychmy w nim záuwždy záchowáli poćiwe powinności fwoie *RejZwierc* 136v.

»poki chce(sz) (chciał) (*a. zechce*) *itp.*, *raczy(sz)*; pokić się chce« = *donec voluerit PolAnt; quandiu voluit Modrz* (8:3;2): Spi pokić fie chce. *March*¹ A4v [*idem*] *March*³ V6; *KromRozm I* M4; *MurzNT* 13v, 21, 33; *BudBib Cant* 3/5; On Sláchćic/ ták mężnie fobie pocżawłzy/ w mieście poki chćiał bez karánia przemiefzkawał *ModrzBaz* 31; Choway nas póki *raczyłz* ná téy niłkiéy źiemi *KochPieś* 72 [*idem ArtKanc*], 21; *ArtKanc* P14v; *PowodPr* 64; Niech téż wzgárdzony cieka/ póki będę chćiałá *GosłCast* 62.

»poki możesz (mogł) *itp.*« (10): ktore [*zwierzęta*] dla ftrachu dzierzą oczy odtworzone poki mogą *GlabGad* L2v; *SienLek* 123; *CzechRozm* 242; *SkarJedn* 217; prácowałem pokim mogł/ teraz iuż niemogę *SkarŻyw* 511, 142; *KochSz* A2v; Poki możecie naiwiecey chroncie fie vbogiego Pana *PaprUp* L3, C4v; *OrzJan* 14.

»poki może być« (1): Azalż go [*domu*] nie lepiej [...] oblepiác/ pobijác/ áby przedfię ftał w oney mocności fwey poki może być? *RejZwierc* 172.

»poki się podoba« (1): myy fie w łazni poki fie podoba. *FalZioł* V 49.

»poki (z)stawa (*a. staje, a. (z)stanie, a. dostawa(ło), a. dostaje*) ([*czego*]); poki (z)stawać« (36;3): *FalZioł* I 6c; *RejRozpr* G4v, I4v; *RejJóz* G2v; Niech fię Kurzi poky ftawą Zaż nam wieky przebyć. *RejKup* ee7v; *Diar* 94; Rozwefelę fie ku chwale Bogá wżzechmogącego/ Poki doftawa miełzkánia tu moiego nędznego *LubPs* ff2; Grác/ próżnowác/ łotrowác/ poki sítawa worá *RejZwierz* 124v, 102; *BibRadz Eccli* 33/21; *RejAp* 6; *BielSat* N3; *PaprPan* Nv, Eev; *Oczko* 6v; *KochPs* 10, 23, 37, 40, 90 (8); *SkarŻyw* 103; *KochTr* 16; IAko wżytki narody Rzymowi fłużyły/ Póki mu doftawało y fczęścia/ y śiły *KochFr* 82; *BielSjem* 39; *KochPieś* 51; *ArtKanc* P19; *ActReg* 54; *GrabowSet* X2; *OstrEpit* A2; *WyprPl* C3; *LatHar* 496; *SarnStat* *8; *WitośLut* A6. *Cf cum G + inf.*

»poki świat światem« (1): áni [*Bóg*] dopuści/ áby vpadkiem królestwá twého/ królestwo iego/ poki świat światem/ zginác miáło *OrzJan* 106.

»poki (jest) żyw(y), żywiemy *itp.* (*a. żyć będzie(m)*)« = *zawsze (a. nigdy), do śmierci; in vita mea a. tua Vulg, PolAnt; dum vivo Vulg; dum adhuc vivis, in diebus meis, omnibus diebus tuis a. quibus vivunt PolAnt; quadusque vixerimus JanStat* (58:6): *FalZioł* +2v; *March*³ V7; *WróbŻołt* 103/33; *LibLeg* 7/41; Iz m e [!] oczy na fwiecie poki będą żywe Gdy na cię patryć [!] maią mułżą być wftydliwe *RejJóz* P7, O4, P5v; *SeklKat* V; *MurzHist* H4v, R3; Będę fpiewał pokim żyw ielt Pánu dobrotliwemu *LubPs* X6, Hv, T2, V2v, X2 *marg*, aa5, aa5v, bb4v; *RejWiz* 95; *Leop* 4.*Esdr* 8/25; *RejZwierz* 51v; Nie będźiefz iem nigdy życzył pokoiu y nic dobrego pokiś żyw ná wieki. *BibRadz Deut* 23/6, *4, 3.*Reg* 8/40, *Ps* 115/2, *Eccli* 33/20, 21; ná tych koniech gotowych będzyem y my gothowi iechác ku potrzebie

Celářfkiey poki będyem żywi. *BielKron* 414v, 212v, [332²]v, 420v; *KwiatKsiąż* K; *HistRzym* 91; *GrzegŚm* 22; *HistLan* D4v; *RejPosWstaw* [21²], [110²]v; *CzechRozm* Av; *SkarJedn* 291; będę fye ftrzęgł/ pókim żyw/ wízelákiey złości. *KochPs* 24, 179, 208; *SkarŻyw* 166, 501; (*nagł*) Do miłosci. (–) [...] Ale ráczéy nas oboie Wzów pod złoté iárzmo fwoie/ W którym niechayći fłużywá/ Póki ia/ y oná żywá. *KochFr* 97, 110; *WerGośc* 219; *KochSob* 62; Vżycźże nam dźiateczkam fwym/ poki będziem żyli (–) Abyfmy twym słowem świętym duźe fwe karmili *ArtKanc* T11v; *ActReg* 163; *KochPij* C3v; *GrabowSet* Dv, P2v, P3v, X2v; *RybGęśli* B3v; *WujNT* 391, 546, 702; KTo fie nauczy lewą ręką robić/ powiáda Philozoph/ woli iá dokońcá robić póki żyw *SarnStat* 550, 989; *CiekPotr* 18, 21; *ZbylPrzyg* ktv.

»poki żyw(y) (jest, był itp.) (my) (żył) itp., żywym jest«= za czyjegoś życia; *vivente* [*aliquo*] *Vulg*, *JanStat*; *in vita* [*alicuius*], *omnibus diebus* [*alicuius*] a. *vitae* [*alicuius*] *PolAnt*; *quamdiu vixent* *Modrz*; *quanto tempore vivit* *Vulg*; *dum vivit* *JanStat* (40:11:1): *BierEz* C3v; *BielŻyw* 139; *SeklKat* R; *RejKup* e7v, k5v, n4; *GroicPorz* k4; *RejWiz* 105; Oćiec poki żyw niewinien dáć czątky fwey fynowi *UstPraw* B3v, H3v; wiedząc że ieftefmy przychodniami w ćiele (*marg*) To iefł/ poki żywiemy ná świećie (–) *BibRadz* 2.Cor 5/6, *Iudic* 2/7, I 136b *marg*, 3.Reg 15/6, 4.Reg 25/29, *Ps* 48/19; bo nie możefz [*Jonato*] być befpiecznym potomkiem kroleřtwá te^{go}/ poki on [*Dawid*] żyw *BielKron* 66, 75, [852]v, 103v, 105, 124v, 178v, 210; *KwiatKsiąż* N3v; *OrzQuin* E2; *LeovPrzep* G2v; *RejZwierc* 154 [2 r.]; *RejPosWstaw* [110²]v; *MycPrz* I C; *ModrzBaz* 44v; *SkarŻyw* 290, 497, 570, 572; *ArtKanc* Q14v; *ActReg* 157, 164, 167; Poki bowiem żywie człowiek/ rozmáitym przypadkom fzczeńcia y niefzczeńcia bywa poddány *Phil* N, N; *OrzJan* 36; Abowiem niewiáftá ktora ma mężá/ poki mąż żyw obwiázána iefł zakonowi *WujNT* *Rom* 7/2, s. 368, *Rom* 7/1, 1.Cor 7/39; *WysKaz* 45; *JanNKar* A3; *SarnStat* 208, 596 [2 r.].

αα. *Z trybem przypuszczającym* (16) : Zařię mu tedy poczná mówić/ aby nadzieię miáł pokiby przy dobrym rozumie był *MurzHist* O4; *CzechRozm* 21; *ModrzBaz* 120v; tylko prořil áby go fłudzy nie trzymáli: obiecuiąc im leżeć/ y obráćć fię/ iáko/ y poki by kazáli. *SkarŻyw* 75; *KochWz* 138.

Z nadrzędnym okreřenieniu czasu (1): *CzechRozm* 100v cf »poty ... pokiby«.

Połączenia: »dotąd pokiby« (2): *Leop* 3.*Mach* 6/33; Tenże Polny Hetman niechayby miáł [...] Stárořtwo ná pográniczu Podolřkim/ iedno nie dożywotnym práwem/ ále do tąd pokiby on wrząd ná łobie ponořil *VotSzl* E3v.

»pokiby je(d)no« (3): *CzechRozm* 132, 184; Toćby mię wyćiągáli/ ledwie nie ze fłóry/ Pókiby ieno czuli w wácku pieniádz który. *WyprPl* A2v.

»pokiby ... jeszcze« (1): Iefzcze by ten pářterz *Dawid* nie pářł owiec iego: [...] pokiby tu iefzcze infzy pářterze byli *CzechEp* 332.

»nigdy ... pokiby« (1): Nigdyby fie nam Troia zburzoná nie zdála/ Pókibyř ty przy boku fyná twégo miála. *GórnTroas* 41.

»poty ... pokiby« (1): tylko ná ten czás przy pánu fćác/ y po ty go chćieć fłuchác/ poki by co [...] miłego rofkázował *CzechRozm* 100v.

»tak długo ... pokiby« (1): ktorziby tám ták długo byli/ pokiby [*tandiu* ... *quamdiu*] fię obáwác trzebá *ModrzBaz* 126.

Frazy: »pokiby mógł« (1): áby pokiby mógł [*quoad posset*]/ od boku onego łtárcá nigdy nieodłtępowáł *ModrzBaz* 14.

»pokiby żyw był« = *do śmierci* (1): kościółowi Rzymłkiému wólzelakie posłufzeńłtwo poki by żyw był pod przysięgá obiecuiąc/ [...] *MurzHist* C3v.

a. *W zdaniu przydawkowym* (20) : líftki paprocziáne poki łá zielone á młode barzo/ gdy będą wwarzone á iedzione otwiera żywoth *FalZioł* I 55d, I 107e, II 20c, III 30a; Wyćisni łok z korzenia przełtępowego/ poki mu iágody nierolną *SienLek* 80, 7; Ale Státut zwano té práwá, póki ie łtárzy królowie łámi łtánowali *SarnStat* 48.

Półczenia: »poki (...) jeszcze« (12): Też łayno łwieże krowie/ poki ielzće ciepłe/ na miełtczne bolące przyłózone/ natychmiáłt pomaga. *FalZioł* V 88; Takiełz y zęby węzowe poki ielzće wąż żyw: wczýniá *FalZioł* V 90, I 105c, 116b, 142a, III 25a, V 85 (10); Weźmi orzechow wólłkich poki ielzće młode łá *SienLek* 81; *RejZwierc* 110v.

»poki... tedy« (2): Pałternak poki ielzće ielth łwieży tedy ielł lepłzy *FalZioł* I 105c, I 107d.

b. *Czynność lub stan zdania nadrzędnego odbywa się podczas trwania czynności lub stanu zdania podrzędnego; odpowiada na pytanie: kiedy* (239) : Pokiś zdrow ná śmierć wólgląd miey *BierEz* S3; TA niemocz częłto dzieciom poki z łá [*lege: ssá*]: bywa *FalZioł* V 43, V 37; *WróbZółł* kk5; *LibLeg* 6/190; ábych [...] niedáł przyczyny z łiebie ku potwarzeniu me^{mv} poki mam łpráwę z łprzećiwnikiem łwoiem. *RejPs* 58v; *RejRozpr* G3v; day łzyá thak trzáłzla yak łzyá tha ofłycza trzáłla poky belo łylzćcie nanyey *LibMal* 1544/86v; *GroicPorz* qv, 12, v2v, bb3; *BielKron* 30; *Mącz* 443c; *Prot* B3v; iáko on/ ktory rozebrawłzy łie do kólzule/ gorzey łkoczył/ niź poki łkakał w kábacie *GórnDworz* C8v; *RejPos* 56, 323 [2 r.]; *HistLan* E2v; *WujJud* 174v; *CzechRozm* 184, 193; O záchowániu żółnierzow w powinności ich/ poki łá w oboźie *ModrzBaz* 117v; *Oczko* 10; *StryjKron* 16, 497; pokim był młod/ rozmałtychem rołkolzy ná łwiećie wzył *SkarŻyw* 308, 502, 560; *NiemObr* 170 [2 r.]; *WisznTr* 12; *KochFrag* 15; *WujNT* 615; *SkarKaz* 455b; Poki Węgrzy byli Kátholicy/ [...] Cefárzá Tureckiego ná głowę poráźili *SkarKazSej* 685b; *KlonFlis* F2.

Z nadrzędnym określeniem czasu (19): iź może przyłzłe rzeczy przepowiedáć pewnych czáłow/ to ielł od łlończa wólchodu ázdo łzóltey godziny przed pełniá poki miełiácz rołcie. *FalZioł* IV 50d; Tedi zimie poki ielzće oliwy do łic [!] było, [...] wiele iey á barzo tanie nakupił *BielŻyw* 2; *LibLeg* 10/61v; co nás przedtem pokilmy wboiáźni pana Chriłtułowy trfali/ nic nieobychodźiło. *MurzHist* H; A od ktorey Sentencyey zárázem poki práwo łyedźi nie áppelluiá/ tá przychodźi w rzecz ołádzoná *GroicPorz* bb, i4v, ł3; *BibRadz* I 9v *marg*, *Iudic* 18/31; rzuciłi łie ná wołłko Domárátowe [...] ráno poki ielzće leźeli *BielKron* 380v, 329v, 407; *WujJud* 138; áczłkolwiek onych pierwłzych wiekow poki ná pułtyniách miełzkiwáli/ [...] dobrych łudźi Chriłściájáńłłth [!] dołyc bywáło *WujJudConf* 144v; Bądź wmyłłu dobrego przećiw twemu łprzećiwnikowi rychłó/ poki ielłteł z nim w drodze *CzechRozm* 246v; áza więcey w ten czás trzebá káráć złoczyńce/ poki ielł łerce łwieżá krzywdá obráźone/ niźli kiedy ielł włpokoioone? *ModrzBaz* 80; *ActReg* 113; Ná poczátku łwiátá/ poki w łudźiech ołtrzeyłzy był rozum/ y poboźność cnot więłłza/ Práwá było nie potrzebá. *SkarKazSej* 697a. *Cf* »zawždy poki«.

Wprowadza peryfrazę w znaczu. 'za życia' (18): (*did*) Czart złe tułzy kupczowy. (-) [...] Bo wtym żywoćcie poky był Mnie łna pylńiey zewłech łluzyl. *RejKup* h2; *KromRozm* III B2; Gotuyże theź

łobie potrzeby powoli/ poki cie tu iefzcze Pan twoy chowác raczy *RejZwierc* 136; *WujJudConf* 48; poki był ná fwiecie/ Ták rozumiał nie ledá nędzá mu dogniecie. *PaprPan* Gg4v; *KochMRot kt. Cf* »poki (jest, był) żyw«.

Połączenia: »poki (...) jeszcze« = *adhuc Vulg, PolAnt; dum Vulg; dum adhuc Modrz* (35): Iużemci inemu ślubiłá/ Pokim iefzcze w domu byłá. *BierEz* O2v; Wítawać od štołu poki iefzcze człowiek nieczo chęci ma ku iedzeniu *FalZioł* V 65v, I 9a, 61d, 83a, 92c, 153c (9); *BielŻyw* 2; *KromRozm II* g4, x3; *BielKom* Gv; *Leop Matth* 5/25, *Luc* 14/32; Ale poki iefzcze byli w drodze/ przyślzá wieść do Dawidá/ Iż Abláalom pomordował wżytki fyny Krolewkie *BibRadz* 2.Reg 13/30, I 9v *marg*, *Num* 30/17, *Deut* 31/27, 2.Reg 3/35, 2.Esdr 7/3, *Luc* 24/44, *BielKron* 380v; bo ftárzi [...] ná woskowych tablicách pífáli/ poki yefzcze był pápir nie nálezión. *Mqcz* 276c, 388c; *LeopPrzep* D2v; *RejZwierc* 78v, 136; Czyli go wolicie w tym náśládowác/ co potym ofzálawfzy pífał/ niżli w ty^m co pífał y rádžil poki iefzcze miał rozum ípełná? *WujJud* 247v, 48; *BudBib* 2.Esdr 7/3; *ModrzBaz* 9v; *WujNT przedm* 32, s. 424.

»poki ... nigdy« (1): oni wżyfcy święci ludzie poki tu ná ziemi przebywái/ nigdy nieprzyimowáli od ludzi chwały iákicy *WujJudConf* 48.

»poki ... tedy« = *adhuc ... hodie PolAnt* (2): [bób] Poki zielony, tedi ieft wilgotni wpierwfzim ftopniu *FalZioł* I 17a; *BibRadz* *Deut* 31/27.

»zawždy poki« (1): Bałám fye zawždy póki woyná trwála *KochPieś* 19.

Fraza: »poki (jest, był) żyw, żył (żywie itp.)« = *vivente [aliquo] PolAnt, Vulg* (12:8): *BudBib* 2.Par 10/6, I 339b *marg*; iáko Dawid poki żył nie miał też łobie rownego *CzechRozm* 104v; *PaprPan* Hh2; *SkarŻyw* 93; *CzechEp* 325; Nadobnac to dżiwká byłá/ Póki między ludźmi żyła *KochSob* 65; áni on/ poki zoná opułzczona żywa/ inney żony poiác; áni zoná opułzczona/ poki on żyw/ zá innego mężá íść nie może. *WujNT* 22, 80 [2 r.], 262 [2 r.], 505, *Rom* 7/3, s. 595, 633, 782 [2 r.]; Bo żaden z nich po śmierci porządkow y wítaw swoiey Rzeczypołpolitey nie ftánowił/ ále tyło poki żyli. *SkarKaz* 205b.

αα. *Z trybem przypuszczającym* (2) : iż fie to ftác miáło pokiby rzecz ich pośpolita ftála y miáfto ich nie było zburzone *CzechRozm* 120v.

Połączenie: »pokiby jeszcze« (1): Mefyafz on z dawná obiecány/ miał był ná ofłęciu y oflicy do Ieruzalem ná kroleństwo wiechác [...] to ieft pokiby iefzcze byłá iáka táka zwierzchność y rzeczypołpolitá Iudfka *CzechRozm* 165.

α. *Czynność lub stan zdania nadrzędnego powinna nastąpić nie później, niż trwa czynność lub stan zdania podrzędnego; [zawczasu, nie później niż (5)] (79)* : Nalepiey ieft aby thy zioła byli ku wodcze brany poki na nich roła iefth *FalZioł* II 2b; *March*³ V8v; Pokis młoda fwiata zażyw *RejJóz* D; *RejWiz* 22, 89; Pobuduymy te miáftá/ á obtoczmy ie mury/ [...] poki wżyfłtkie rzeczy máią pokoy od woien *Leop* 2.Par 14/7, *Ioann* 9/4; *OrzList* i; *KwiatKsiąż* E3v [2 r.]; *Mqcz* 112d; *HistRzym* 91v; *RejPos* 177v, 178v; Poki tám pieniądze w worze/ Ná co trzebá rofkáźcie dáć *RejZwierc* 235v; teraz ci nam/ z czártem walczyć pokifmy młódźe: iefli teraz głowy iego nie zetrzem/ w ftárości trudney będzie. *SkarŻyw* 225, 369; *KochFr* 65 [2 r.]; Każ wino nośić/ póki beczká leie/ Póki wiek służy/ á śmierć nie przyłpieie. *KochPieś* 43; *ArtKanc* M14; *GostGosp* 72, 90; *GrochKal* 7, 8; Czás miłóśierdzia/ poki służyć może/ Bądź miłósierny/ nie trác wiecznie/ Boże. *GrabowSet* O4V; *KochFrag* 21; póki siłę/

powagę/ pieniądze mamy/ myślmy iakobyśmy wćale byli *OrzJan* 69, 69, 101, 106; Szukayćie Páná Bogá/ poki możecie znaćeść wzywáyćie go poki blińko ięft [!] *KołakSzczęśl* B4; *WujNT Matth* 5/26, *Hebr* 3/13, 2.*Petr* 1/13; niech fie ftáwią poki ten ziazd trwa. *PowodPr* 37; *SkarKaz* 4b, 7b, 420a; *CzahTr* E4v; *SkarKazSej* 666b.

Wprowadza peryfrazę w znac. 'za życia' (8): Za toż odpulzczenie będzie fie modlił tobie miły panie wźelki fwięty czału flufznego [*Ps* 31/6]. (*koment*) poki człowiek ięft na tym fwiecie, bo telko ten czas ięft flufzny ku pokucie. *WróbŻołt* K6v; Tákże też y ty poki tu po tey fułzy chodzifz/ poki ty kámyczki rozliczne zbieraz [!] fwiátá tego/ roftropnie ie zbieray *RejZwierc* 176v; moy miły fwiecie pokim ięfcze s tobą/ Wolę iż fie powoli rofpráwiwá s łobą *RejZwierc* 270v; Sześć dni roboty/ y práce náfzey/ w zakonie Chryftułowym: Siodmego odpoczywác będziem s pánem bez ciał [...]: ftáraymy fię poki nam ięfcze tych fześci dni zftáie *SkarŻyw* 4; *GrabowSet* S3v; Gdyż pokifmy tu ná drodze/ powftác y popráwić fię z káfki Bożey nie trudno. *SkarKaz* 353a. *Cf* »pokim żyw«.

Połączenia: »poki (...) jeszcze« = *dum adhuc* *Vulg*, *Modrz* (12): *Leop Tob* 5/4; *OrzQuin* Z2; *Prot* A2v; áno było lepiej początkom zábiegác poki fie ięfcze fwárzili. *RejZwierc* 134, 270v; fentencye zacne [...] o cnotách/ y o powinnościách/ wiele mogą w dziećinnynin á młodym rozumie/ poki ięfcze ięft czyłty/ á złemi myślámi nie fplugáwiony *ModrzBaz* 10v; *SkarŻyw* 4; *CzechEp* 99; *OrzJan* 101 [2 r.], 136; *LatHar* 25.

»poki ....tedy« (1): póki Staw pufto będziefz miał/ tedy Grobléy popráwuy *Strum* Lv.

Przysłowie: Bo drzy łyka poki fie drą *RejRozpr* G3v.

Frazy: »poki ma(sz) (mam(y)) czas, (jest) czas, jest dan czas, czas dopuszczá« = *dum tempus habemus* *PolAnt*, *Vulg* (11:7:1:1): Twoy íi fwiat vmiey wzywác Poki małz czas *RejJóz* C8; *Dum aetas tempus tulit perfuncta satis sum*, Poki czas młodości dopufzczá [...] dościem wzyłá. *Mącz* 443c; poki ięft nam dan czás fzukánia miłofierdzia Pánńkiego/ mielibychmy fzukác Páná fwoiego *RejPos* 110v; *RejZwierc* 120v, 178; *BudNT Gal* 6/12[10]; *SkarŻyw* 238, 308; obaczayćie fię wždy poki ięft czás *CzechEp* 112, 99; *NiemObr* 174; *WerKaz* 301; *ArtKanc* M5v; *GrabowSet* O4v; *OrzJan* 71, 101; zmiłuy fię nádemną/ poki ięfcze czás mam do miłofierdzia *LatHar* 25; *WujNT Gal* 6/10; *SkarKaz* 3a; *SkarKazSej* 667a.

»poki może« (1): ięfliże fye náłz Arcybiikup Gnięźnińfki wczás nieobudzi/ á z Królem náłzym połpołu/ tym złym przyłzłym rzeczam/ poki ięfcze może/ nie zábieży. *OrzQuin* Z2.

»pokim żyw« (1): ábyś wziął to írebro/ pókim ięfcze żyw [*dum adhuc vivo*]. *Leop Tob* 5/4.

β. *Czynność zdania nadrzędneho mieści się w czasie potrzebnym do wykonania czynności zdania podrzędneho* (1) :

Połączenia: »poki ... do tego czasu« (1): póki raz Ruśin Staw do Spuftu dżierzy/ tedy go v nas do tego czału dwa razy fpuści. *Strum* L.

»poki ... tedy« (1): *Strum* L *cf* »poki ... do tego czasu«.

γ. *Z odcieniem warunku: jeżeli* (20) : *BierEz* L3; yákożkolwyek chory álbo obráżony członek/ może być vzdrowyon/ poki fye cyálá dżyerzy *KromRozm I* O3v; *KromRozm III* D3, D5, D6; *GroicPorz* t3; Poki íicho być może/ nie fzukáyćie zwády. *Prot* C4v; Ale poki mył iego ciągnie fie do złego/ iuz thám Duch Pánńki być nie może *RejPos* 239; *RejZwierc* 231v; Tákże y Przełożonych Swieckich

Mándaty/ poki Bożey woley nie łą przeciwnie/ z wczćiwością przyymuiemy *WujJud* 107; *SkarŻyw* 320; *CzechEp* 40, 91; Pokiście wczynili iednemu z tych bráciey moiey namnieyłzych/ mnieście wczynili. *WujNT Matth* 25/40, *Matth* 25/45; Y nikt nie bywa rozumiany zá walecznego/ poki nie będzie pijánicą. *PowodPr* 73.

Wprowadza peryfrazę w znaczn. 'jeżeli będzie żył' (1): wżak poki żywot będzie panowach [!] w ciałach wálzych [*si vita regnaverit in corporibus vestris*]/ koni niezlicznych doftaniemy *HistAl* D2v.

Połączenie: »poki ... poty« (1): poki perfon ná doł y wzgorę idących sítawa/ poty pobocznie Perfony bywáią wylączone wedle Práwá. *GroicPorz* ff4v.

Fraza: »poki chcą« (2): *RejWiz* 123v; iakoto nám więzniom nowiny przynoszą, poki chcą y iakie chcą *ActReg* 166.

2. *Następcze; ante, priusquam PolAnt* [w tym: w postpozycji (226), w antepozycji (64), w interpozycji (42)] (381) :

a. *Bezpośrednio następcze: czynność lub stan zdania nadrzędnego kończy się z chwilą rozpoczęcia czynności lub stanu zdania podrzędnego: aż do czasu gdy* (245) :

α. *Zdanie podrzędne zaprzeczone; nisi JanStat, JanPrzyw* (243) : *OpecŻyw* 99; *tzom rád czynił/ [...]* pokim był nie tak zubożał *ForCnR* A3v; *PatKaz II* 27; *HistJóz D*; *FalZioł I* [115²]c, II 1d; *BielŻyw* 85; *GlabGad* N2; *WróbŻołt* B2; *LibLeg* 7/41 v, 42, 11/166; jako poki z muru się wapno nie wykruszy, mur mocno a pewnie stoi *DiarDop* 109; *GroicPorz* n4v; *RejWiz* 151v; tedy żoná ma wianá wżywác do śmierci/ álbo poki zá infzy mąż niepoydzye *UstPraw* B2v, B3; *BibRadz I* 2c *marg*; *OrzRozm* H3v; Pytáli potym Rzymiánie Tyburtyny/ dlugoli kościoł pokoiá [...] będzye ftał? Odpowiedzyáła/ poki pánná nie porodzi. *BielKron* 135, 2v, 17, 96, 205, 206v (22); Ale nic gruntowného ftáwić nie możecie/ Poki tego korzenia złęgo nie wyrwiecie. *KochZg* A3; *Prot* D4v; *SienLek* 126v, 170, 176; *RejAp* 145v; *GórnDworz* Gg2v, Hh4; *RejPos* 119v, 120, 152v *marg*, 154, 328v; *BiałKat* 190v; A on pápir poki ná nim písmo nie było był proftym pápirem *RejZwierc* 197, 175v, 264v; *BielSpr* 49v; *CzechRozm* 92, 182v; *SkarJedn* 234, 364, 385; *Oczko* 24v, 39; biegay nocą á niezoftáy fię afz w Egipcie/ y miełzkay tám poki cię nieobwiefzczę. *SkarŻyw* 244, 2 [2 r.], 16, 150, 310, 436; *StryjKron* 472; *ZapKościar* 1582/33, 1589/87v; Dla czego ia też poki mi tego prawdą iálną fłowá Bożego [...] nie zbije/ ná infze I. M. wywody [...] odpowiedác niechcę. *CzechEp* 269, *3 [2 r.], 50, 53, 62, 138 (11); *NiemObr* 95 [3 r.], 165 [2 r.]; A przecię poki nie obiorą Paná/ ieft ten kto rządzí á zbrodnie karze. *GórnRozm* Av, E, M3; *KochWr* 38; *ActReg* 20, 104, 135; Kmiotkowie ty okoliczne potrzeby Pánu robić máią w Ieśieni/ Zimie/ y ná Wiofnę/ poki polna robotá nie zaydzie *GostGosp* 34, 96, 132, 158; *GostGospSieb* +3v, +4; *GórnTroas* 19; *GrabowSet* D4v; prozno v swiátá pomocy fzukáią/ poki przyczyny choroby nie oddalą. *WujNT* 323, *Matth* 10/11, 23, s. 85, 90, *Luc* 19/13, s. 416, 1.Tim 4/13; *SarnStat* 97, 255, 387 [2 r.], 739, 1150, 1266; *PowodPr* 26, 71, 82; wrzędu fwego Pan náfz záczać niechciał/ poki mu to lat 30. nie minęło *SkarKaz* 39a, 279a, 487a, 552b; *CzahTr* L4; *KlonWor* 79; *PudłDydo* [B6]; A poki rok fześć niedziel z krefu nie wynidzie/ Niechay czarna płotnicá z ciebie więc nie znidzie. *ZbylPrzyg* B3.

Z nadrzędnym określeniem czasu (10): oládzą miáłto ludem zbroynym [...] bo w ten czás poki Papieżá niewybiorą/ Willani to ieft chłopi ze wsi/ [...] biorą gwałtem w Rzymie/ y zábijáią kędy

czego może dośćać/ bo ich w then czas nikt niemoże łkarac *BielKron* 234v; aż temu końcá nie bylo/ przez wżytki czáły poki fie Litwá nie pokrzcíłá. *BielKron* 369, 216, 226, 379v; á po ty wżytłki dni poki rány niegoiłz/ proch rákowy [...] choremu go w pićiu daway *SienLek* 152; *StryjKron* 473; żeby z ludzi/ [...] w tym czásie póki [*interim donec JanStat* 321] wolność nie wynidzie/ [...] nic nie śmieli áni mogli wyćiągáć. *SarnStat* 352; áby w tym czásie łoli onéy zwykłéy połtronnéy wżywáli/ aż do tego czáfu/ póki [*interim quoad JanStat* 53] wżywánia iéy nie zábrónimy *SarnStat* 387, 929.

Wprowadza peryfrazę w znac. 'do końca świata' (6): A to záwždy musi być márne pogorłzenie/ Poki końcá nie weźmie ludzkie pokolenie. *RejWiz* 124; *CzechRozm* 91v; *ModrzBazBud* π6v; Imię twé łłáwić będę/ póki świat nie minie. *KochPs* 210; Poki nie przeminie niebo y ziemia, iedno [!] iotá áni krełká iedná nie przeminie z zakonu *WujNT przedm* 31; Tytiron/ *Georgicon*/ [...] niezáginá nigdy/ Póki dzień wżytłkołtrátny światá nie odmieni *GosłCast* 10.

Wprowadza peryfrazę w znac. 'do śmierci' (6): To łá náłze [*dryjad*] zabáwy/ poki topor oftry W modrzewiu nie námáca dułze ktorey łiołtry. *KochDryas* [A3]v; Pámieć twoiá w iéy łercu záwždy będzie trwálá/ Póki teskliwa dułzá nieodbieży ciálá. *KochFr* 70; bo mám Potomstwo, oktoke poki ostatniego dłuęu niezapláćé powinienem myslić *ActReg* 164; czyn łáłkę zemná/ Poki nie obroćiłz w proch/ ciálá moiego/ A z światá nie zrzuciłz *GrabowSet* B3; Niech mnie to ćiefzy/ poki nie wyżenie Pan/ łmutney dułze/ z łtrapionego ciálá *GrabowSet* Gv; Boskiey łáłki zébrzę/ poki w grob nie wpádnę *GrabowSet* K3v.

Wprowadza peryfrazę w znac. 'przed śmiercią' (1): Wyżywłzy choć puł wieku/ tego co twóy łtáry Oyćiec miał/ póki nie był włóžony ná máry. *GórnTroas* 53.

Wprowadza peryfrazę w znac. 'bardzo długo' (1): Póki to niebo łtá lat nie przetoczy/ Niech cnéy oyczynny pátrzą ná ćię oczy *PudłFr* 59.

Połączenia: »tak długo (...) poki nie« = *tamdiu ... donec a. quamdiu non JanStat* (15): *FalZioł* V 67v; *BielŻyw* 24; iż ták długo miał być krolem poki złotego runá nie wezmá z iego krolełtwá. *BielKron* 54v, 54; *SienLek* 110v; *RejPos* 303; *RejPosWstaw* [41²]v; tedy vcziwy Ian skiba bęndze powynen wżiwacz ty wloky tak długo poki Andrałz ty wloki nyewykupi *ActReg* 48 v, 38, 78, 78v; *SarnStat* 606 [2 r.], 632, 657.

»nie dłużej ... jedno poki nie« (1): á nie dłużej go trzymáć w kąpieli/ iedno poki fie ciáło nie zagrzeie *FalZioł* V 35v.

»dotąd (...) poki nie« (4): *GroicPorz* n2; Do tąd ćię Ewányelikiem zwáć będziemy/ poki fye nie oduczemy. *OrzQuin* B3v; *KochPropKKoch* 3; Bo on łznur złoty w Niebie trzyma łpráwiedliwość Dotąd/ poki go ziemłka nie ołzpeciłá złość. *KołakCath* C4v.

»poki jedno nie« (2): tak że tész przebáczá grzechy náłze poki iedno wiary łzczéréi a niezmyłłonyi nieodpadámy *MurzNT* 3v; *CzechRozm* 91v.

»poki jeszcze nie« (1): Ale to z przodku piłáł/ poki yełłcze nye práwye był prawdy poznał. *KromRozm I* I4.

»nigdy (a. záwždy) (...) poki nie, poki nie ... nigdy« (10:1): *RejWiz* 124; włzáłke od Ruśi y Połowcow nigdy pokiá nie mieli poki fie nie pokrzcíli. *BielKron* 275v, 198, 270v; *OrzQuin* Lv;

SkarJedn A3v; *KochFr* 70; To tak dzień za dzień zawnždy/ poki nie vpádnie *GrabowSet* K3v; *SkarKaz* 274b; *GostCast* 10; *SkarKazSej* 681a.

»pi(e)rwej ... poki nie« (4): iż pierwey był pokoy dobry wyerze krześciánŃkiey poky byli nie náftáli ci Apoštołowie nowi *BielKron* 200v, 335v, 432v; *GórnDworz* V6.

»poki nie ... poty, poty(ć) ... poki nie« = *quamdiu ... tamdiu* *Modrz* (24:6): *KromRozm III* E7; *APpellácia* poki Ńye nie Ńkończy/ poty w Ńprawie oney nic nie ma być przes Sędzięgo (p)oczynano *GroicPorz* cc2v; *UstPraw* B3v; *BibRadz* II 52a marg; poki dwa albo trzey gárdłá nie dádzą/ poty w Litwie dobrze nie będzye. *BielKron* 401v, 120, 205v, 212, 353 [2 r.], 376v; *OrzQuin* C3; *SienLek* 46v; *RejPos* 49, 152v, 247v, 350v; *RejZwierc* 28; Iáko y Moyzełz z Zakonem Ńwym/ potyć teź tylko trwał/ poki vrzędu Ńwego nie wykonał. *CzechRozm* 191; *ModrzBaz* 61v; *SkarŻyw* A5 [2 r.], 502; *StryjKron* 215; *CzechEp* 233; *NiemObr* 103; *GórnRozm* F3v; *SkarKaz* 119b; V Szyprá také poty głowá Ńzumná Poki nie zmłóci Ńtobroźnego gumná. Poki nie zwieźie żytá do Ńzpychlerzá *KlonFlis* D4.

»poki nie ... tedy« (9): poky tesz miedzi Ńobą granycz niebedziemi miecz tedj przetŃye livdzye naschi pogranyczny pokoyv miedzi Ńobą myecz niebedą mogły *LibLeg* 11/22; *OrzQuin* C4v; *RejAp* 4v; *RejPos* 118; *BudNT przedm* c5; *CzechRozm* 205v [2 r.]; *CzechEp* 346; poki ich [wołów] nie poftáwi ná Ńtaniu/ tedy ie w ogrodzie ná noc zawnierác *GostGosp* 64.

αα. *Z trybem przypuszczającym* (15) : *ZapWar* 1524 nr 2297; *BielŻyw* 27; tamże mieŃzkáicie pokibyŃcie zonąd niewyŃzli (marg) trŃáicie aŃzbyŃcie wyŃzli (-). *MurzNT Matth* 10/11; *Leop Ier* 37/20; *BibRadz Matth* 10/11; dzyerzał ie ná Ńłowie/ dawŃzy im w moc zamek Málbork pokiby im nie záplácono. *BielKron* 391v; *RejPos* 18v, 135; *PaprPan* Hh2v; *SkarŻyw* 335.

Połączenia: »dotąd ... pokiby nie« (1): iáko to rzecz ieŃ Ńpátna/ [...] Królá koronowánęgo do tąd nie mieć/ pokiby Ńye ci ludzie Wiárámi roŃtárgnieni/ ná iednégo Káplaná nie zwolili. *OrzQuin* V3.

»pokiby nie ... nigdy, nigdy ... pokiby nie« (1:1): *BielŻyw* 33; A naprzod mowy y terminy niektore pokażę/ ktorych X. K. vżywa: [...] ktorych pokiby nie odstąpił/ nigdy prawdy poznác nie może *CzechEp* 140.

»poty ... pokiby nie« (1): áby oni poty w Ńluchaniu ciérpliwemi byli/ pokiby mowá czyiá MáieŃtatu ich nie thykáłá. *OrzQuin* D3v.

»pokiby nie ... tedy« (1); A pókiby z *Appelláciiey* [...] kognicia o dekrećie nie Ńtáła Ńie/ [...] tedy ón poddány ma bydź zátrzymania w więźieniu *SarnStat* 502.

β. *Zdanie podrzędne niezaprzeczone* (2) : bo mi go [poŃta] bendzyemi dobrze dzyerzecz v wylkyey poczczywoŃczy [...] poky vyrzimi od wałchey Kro. mczi czo Ńzye nam za ŃsprawyedlywoŃcz Ńtanye *LibLeg* 11/156.

αα. *Z trybem przypuszczającym; z nadrzędnym określeniem czasu* (1) : wŃzákte niepráwie niesłufzna rzecz będzie niewinnego do czáłu/ pokiby [ad tempus dum] Ńię o tem dowiedźiano/ poimawŃzy potrzymác *ModrzBaz* 85.

b. *Ogólnikowo następcze: czynność lub stan zdania nadrzędnego kończy się przed rozpoczęciem czynności lub stanu zdania podrzędnego: zanim, przedtem niż* (136) :

αα. *Zdanie podrzędne zaprzeczone* (128) : Czemu z tąd precz nie idziemy/ Poki gardł nie pozbędziemy *BierEz* I3v, Nv; *FalZioł* II23, III 24b, V 65v; *LibLeg* 11/184, 185; *RejKup* r3 [2 r.];

MurzHist F4v, H, V2v; *Panie/ s ftańp/ poki nie vmrze dźięcie moie MurzNT Ioann* 4/49; *KromRozm III* D2v, K6v; *LubPs* S2v, ee5; *Ktoby przedał dom w Miełcie/ może go odkupić poki rok nie przeminie. GroicPorz* 14v, o3, ee3, 114v; *RejFig* Cc6, Ee3v; *BibRadz Matth* 10/23, II 7b *marg*; *Kto mu odeprze? dzifiefznych cźafow? poki wfzytcy krolowie Krześciáńcy nie będą w iedności? BielKron* 311, 31v, 107v, 108v, 109, 191v (12); *SarnUzn* F5v; *dayże ij pić chorému z źimną wodą poki niedóydzie dźiewięci dni/ iáko go pies wśiekły vkaśił SienLek* 152v, 45, 91, 182; *RejPos* [77]v, 223v, 256, 289; *GrzegŚm* 27; *RejZwierc* 265; *prędko w nie vderzą drzewcy/ áby im fzyk rozerwali/ poki fie z łuki nie rozwioda BielSpr* 68; *KochMon* 34; *WujJudConf* 66; *CzechRozm* 46v, 247v; *ModrzBaz* 80; *SkarŻyw* 335, 341, 369; *CzechEp* 356; *KochFr* 52; *Prziymi zá wdzięczne/ poki nie zgotuię Co godnieyfzego KochSz* A2; *KochPam* 82; *KochPieś* 35; *ArtKanc* G12v; *GórnRozm* L; *GostGosp* 126; *GrabowSet* E4; *WujNT* 536, 595; *JanNKarGórn* H2; *SarnStat* 894 *marg*, 942 [2 r.]; *GrabPospR kt*, L2; *SkarKaz* 4b, 514a; *VotSzl* B3v; *Wen łtąd nocny łzukáyo, póki cię nie każę Porwać y łkárác dobrze. CiekPotr* 74; *PaxLiz* D2; *SkarKazSej* 673b.

Wprowadza peryfrazę w znac. 'zanim umrze' (5): day fye ochłodzić/ Póki nieprzydźie wychodzić Ná drogę/ z któręý człowieká luź nie vyźrzęc áż do wieká. KochPs 58; *opłakuy złości łwe poki z świata niezeydźiefz SkarŻyw* 120; *Wzrok moy rácz oświecić/ poki on łen wieczny Nie zaydźie GrabowSet* G2v; *Rátuy/ poki moy dźień/ w zachod nie wpádnie. GrabowSet* S2, Q3.

Połączenia: »poki (...) jeszcze nie« = adhuc non PolAnt (14): Náfienie thego drzewka poki iefzcze niedozrzeie ma być zbierano á łufzono FalZioł 1121d; *RejWiz* 78v; *BibRadz Prov* 8/24; *BielKron* 107v; *RejPos* 109, 223v; *BielSpr* 25v; *WujJudConf* 154; *A to więc bywa cźáfu pokoiu/ poki fię iefzcze żadne wzrulfenia broní nieukáziá [dum adhuc nulli motus annorum appurent] ModrzBaz* 102, 78v; *SkarJedn* 95; *KochTr* 14; *ActReg* 94; *WujNT* 263, 487.

»pi(e)rwej, przedtem ... poki nie, poki nie ... naprzod« (4:1:1): Pirwey nicz nieczyn poki fie dowodnie nienauczyłz BielŻyw 131; *Niektorzy tész/ ktorzy go przedtem iako kaczerza mieli/ poki się był niezaprzáł/ terás [...] MurzHist* T3; *RejPos* 109v; *BielSpr* 62; *Poki brzegu morfkiego oštátká nie łtráćim/ Porty naprzod y zamki pogránicźne łpiżá Y ludzmi dobrze opátrz KochOdpr* C4v; *ActReg* 57.

»puki pierwej nie« (1): że daremno byś innego co omyśliwać w krolestwie swoim miał, puki pierwej krolestwa miłęgo Pana Boga pilnować nie zaczniesz Diar 84.

»(co) (najrychlej ... poki nie« (4): aby fie rychley potykáli łthą trochą ludzi poki nieucieką BielKron 245, 247v; *RejPos* 244; *lekarź powie że nielża ináczey iedno muśić práwi tęń pálec co narychley vtręc/ á poki dáley ogień nie zaydźie. GórnRozm* K2.

»poki nie ... tymczasem« (1): poki Do tego podobnego cźáfu nieupátrzę: Tym cźásem v ktorego z przyaciół pieniędzy Pożyczyć. CiekPotr 58.

»w czas ... poki nie« (8): áby w cźás temu złemu zábieżeli poki fie bardziefy nierozmoże BielKron 199v, 24, 146v, 169, 249; *RejZwierc* 188v; *SkarŻyw* 374; *Obáczmyśz fię kiedykolwiek dla Páná Bogá/ á wczás poki márnief á nikkzemnie/ [...] iákiego znácznego łzwánku nie doznamy. VotSzl* B3.

aaa. *Z trybem przypuszczającym (9) : By to łniego wlythko wyłzł Poky by k Sercu nie przifzł RejKup* q2v; *Diar* 43; *ábo też záfię będąc w wielkim łzczęfcu/ pokiby niełzczęfcie nie przyłzł/ aby*

wtym łzczęściu vmrzeć mu było wolno. *GórnDworz* Y4v; *RejPos* 61v, 214v; ktoby chciał ćicho thy rzeczy łpráwować pokiby nieprzyiaćiel nie obaczył *BielSpr* 58v; *SkarJedn* 215; *SarnStat* 5.

Połączenie: »pokiby ... jeszcze nie« (1): Proch łniego vczinić [...]/ A na gorące bolączi pokiby łie łełczce nie zmocniły vczyniwłzy plałtr przykłádać *FalZioł* I 115b.

ββ. *Zdanie podrzędne niezaprzeczone* (3) : Poki dzień wiác będzie á po vćiekáią ćienie/ wroc łię *BudBib Cant* 2/17, *Cant* 4/6.

ααα. *Z trybem przypuszczającym* (1) : ná ktorychby [*zamkach*] żołnierze náłzi czáfu woyny przemiefzkáwác mogli: [...] á łtoły pirwłze nieprzyiaćielłkie/ pokiby drudzy żołnierze ná pomoc przyłzli/ ábo ná łobie trzymáli/ ábo łe odganiáli. *ModrzBaz* 103v.

α. *Wprowadza zdanie przydawkowe; zdanie podrzędne zaprzeczone* (5) : Tákowa páni ma łye częłto párzyć/ náđ łurowym przáđżionem/ poki go z zoł niewypiorá *SienLek* 113, 64; pokrzywy młode byđłu nalepłze: [...] poki nie párzą. *GostGosp* 116.

Połączenie: »poki ... jeszcze nie« (1): Calyx, Rožána łzypułka poki łie łełczce kwiat nie roskwitnie. *Mącz* 32c.

αα. *Z trybem przypuszczającym* (1) :

Połączenie: »pokiby jeszcze nie« (1): Potym do nich nalać Mołczcu/ tho łełt wina młodego pokiby łełczce nie kiłiało *FalZioł* V 94.

III. *W zakresie stosunków stopnia, ograniczenia zakresu: jak dalece, do jakiego stopnia, jak wielki zakres obejmując* (23) :

A. *Zaimek przysłówkowy pytajny; w zdaniu dopełnieniowym* (7) : *BibRadz Gal* 5 arg; Ná ołtátek łełt gadká o tem/ łesli/ á poki [*quatenus*]/ domagánie łławy/ w człowieku Krzełćijáńłkiem ma być chwalone. *ModrzBaz* 55v; *SarnStat* 513 [2 r.]; łełt nas łełczce wiele w Polłzce żywych/ ktorzy pámiętamy poki łie czyiá powinność ná Seymach łćiągáłá *PowodPr* 77.

Z zapowiednikiem „to” (2): powiedáiąc iż kiedy práwi czo máluie/ nie vmie áni wie/ kiedy przełtáć: chciał pokázáć Apelles/ [...] iż Protogenes/ niewiedziáł tego poki było dołyc *GórnDworz* F; nie tylko ná to pámiętáiąc co mu łełt powierzono/ ále y na to poki łie ma tákowy vrząd łego rołciągáć *Phil* L.

B. *Spójnik; wprowadza zdanie okolicznikowe stopnia [w tym: w postpozycji (13), w antepozycji (2)]* (16) :

α. *Zdanie podrzędne niezaprzeczone* (15) : ále łe [*doktorów łwiętych*] przyimuiećie poki łie z wámi zgadzáią *WujJud* 34v; *WujJudConf* 34v; [...] poddáiąc łie tey zwierzchnołci łego/ z włzeláką łkromnołciá/ poki łm tego łłowo BÓże pozwála. *CzechRozm* 249v; *KochCn* B4; *PowodPr* 41.

Połączenia: »nie dalej jedno poki« (3): tedy mu [*papieżowi*] poddáni á połłufłni w rzeczach duchownych [...] być mamy [...]. (–) Mamy: Ale nye dáley yedno poki łye wedle łłowá bóžego łpráwuye. *KromRozm III* M; *KrowObr* 220; *WujJudConf* 35v.

»poki ... jeno« (1): czemu łię declarował tak zeto przy łim łtác chcę [*lege: chce*] poki mu łeno przystoinołc łłachecka Polska dopułcza *ActReg* 33.

»poty (...) poki« (2): *ActReg* 119; Poty łłucháć Doktorow będą/ poki przy łłowie Bóžym łtoią. *SkarKaz* 43a.

αα. *Z trybem przypuszczającym (4)* : A gdy iem każe pozdrawiac/ tem chce aby i inłych powinności nie zapominali pokiby ich pofelstwu nieźzkodziły *MurzNT* 43v; *PowodPr* 38.

Połączenia: »poty ... pokiby« (1): Poty tedy chćiwość sławy ma być chwaloná/ pokiby [*Hactenus ... ut*] lię o cnotę opierałá *ModrzBaz* 59.

»pokiby ... tedy« (1): Pokiby prawá stawało tedy [*bronilbym się*] právem *CzechRozm* 233v.

β. *Zdanie podrzędne zaprzeczone (1)* : Y nie ciągná Torkmyłzu/ poki go nie stawa *RejZwierz* 85v.

IV. *W zakresie stosunków ilościowych; wprowadza zdanie okolicznikowe miary [w postpozycji] (4)* : nie więcey z sobą/ do grobu weźmiewá/ Tylko poki ná świećie/ czego záżyiewá. *PaxLiz* C4.

W nawiązaniu do określenia wielkości (1): będzie brał ziemię ták głęboro/ póki ieno może z dołu wylęć *Strum* E4.

Połączenie: »poki jeno« (1): *Strum* E4 cf *W nawiązaniu do określenia wielkości*.

Fraza: »poki zstawa [kogo, czego]« (2): POżytek Inwentarzá ten ieft/ iż dziedzić ktory go vczyni nie może być vćiążon w płáceniu długow zmárłego/ iedno poki stawa dobr iego. *GroicPorz* ee4v; iedney gromadzye [*dawano imię*] Anná/ drugiey Katarzyná/ trzećiey Edwigá/ áż poki ich s stawało. *BielKron* 382.

V. *Połączenie*: »poki poty« = *do czasu (5)* : *RejKup* F; Poki poty/ áby lię ták iedno roilo/ Chociay iutro obiełzú/ áby przez dziś było. *RejWiz* 190; bo wdy o w kthory lię poki pothy strzymywa/ dáleko mnieyłzego karánia godzien/ niź ow ktory nie ogládáiąc lię ná żadná rzecz/ żywie iáko iedno bydlę *GórnDworz* Ff4v; *RejPos* 278; *RejZwierc* 271.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (3)* : Quo ad patiatur dignitas, Poki mi dozwałác będzie moyá dołtoyność. *Mqcz* 284a, 98c, 343d.

Synonimy: **I.A.** *dokąd, pokąd*; **II.B.1.** *dokąd, pokąd*; **b.** *kiedy*; **2.** *nim*.

Cf **POKICIEM, POKIĆ, POKIEJ, [POKIEJZE], [POKIKOLWIE], [POKIKOLWIEK], POKIMIASTY, POKIŻ, POKO**

KW, JDok